

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

De Ioanne Baptista Evangelivm Matthaei 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

PHILIPPI ET IACOBI.

Diabolus in impijs, aut abijcientibus fidem.

DE IOANNE BAPTIL
STA EVANGELIUM

Matthei 3.

IN diebus illis ueniebat Iohannes Baptista, prædicans in deserto Iudææ & dicens, Pœnitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorum. Hic est enim, de quo dictum est per Esaiam Prophetam, dicentem, Vox clamantis in deserto, parate uiam Domini, rectas facite semitas eius.

Ipse autem Iohannes habebat uestimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos. Esca autem eius erat locustæ, & mel siluestre. Tunc exibat ad eum Ierosolima & omnis Iudæa, & omnis regio circa Iordanem, & baptizabantur ab eo in Iordane, confitentes peccata sua.

Videns autem multos Pharisæorū & Saducæorum uenientes ad baptismum suum, dixit eis, Progenies uiperarum

tarum, quis ostendit uobis fugere a uen-
tura ira: Facite ergo fructus dignos
poenitentiae. Et ne uelitis dicere intra
uos ipsos, patrem habemus Abraham.
Dico enim uobis, quoniam potens est
Deus de lapidibus istis suscitare filios
Abraham. Iam autem & securis ad radicem ar-
borum posita est. Omnis ergo arbor
quae non facit fructum bonum, excidi-
tur, & in ignem mittitur.

Ego quidem baptizo uos aqua in
poenitentiam, qui autem post me uen-
turus est, fortior me est, cuius non sum
dignus calciamenta portare, Ipse uos
baptizabit Spiritu sancto & igne, Cu-
ius uentilabrum in manu sua, & per-
mundabit aream suam, & congregabit
triticum suum in horreum, paleas autem
coburet igne inextinguibili.

Septem sunt praecipui loci.

- I. Cur festus dies Baptistae celebretur.
- II. De specie Ecclesiae, & quomodo Deus ea
subinde renouet, ne humanum genus totum
pereat.

III. De peccatis

S. IOANNIS BAPTISTAE.

III. De peculiari uocatione & officio Baptiste.

IIII. De tota eius doctrina: Docuit non solum legem sed etiam Euangelium de Christo. Concionatus est de poenitentia, de fide in Christum, & remissione peccatorum. Addit & concionem de bonis operibus, de uitae generibus, de discrimine moralium operum, & ceremoniarum, Denique fuit repurgator doctrinae, & inchoator baptisami, & recepit gentes.

V. Ioannes est testis doctrinae de Trinitate, Item de duabus naturis in Christo, Denique Ioannis historia complectitur omnes articulos fidei.

VI. Cur dicat, Ego Baptizo uos aqua, sed qui post me ueniet, baptizabit uos Spiritu sancto & igni.

VII. De uictu eius, de tempore praedicationis, & de nece eius.

DE PRIMO.

Etsi Ecclesia Dei est exigua pars hominum oppressa in mundo, & misera, imperia uero eminent & conspiciantur, & existimantur esse precipua et florētissima pars gñis humani, et ita conuertunt

IN DIE

conuertunt in se hominum oculos, ut existiment homines, aut summa imperia Deo placere, aut negligi totum genus humanum, Tamē Deus uult etiam suam Ecclesiam in mundo audiri, uult lucere noticiam de Deo. Ideo præcepit ut sint publici coetus, ut sit publica prædicatio & confessio doctrinæ, ut per tales congressus & panegyres tradatur doctrina, publica uoce, posteris, nec sint secreta conuenticula, in quibus latebræ præbeant occasionem corrumpendæ doctrinæ, & alijs malis rebus. Deniq; cum natura humana præcipuè condita sit ad celebrandum Deum, iustissimum est esse publicos coetus, in quibus doceantur homines de Deo, & una omnium uoce inuocetur Deus. Quare & Christus magno testimonio ornauit hos congressus. Vbicunq; sunt duo aut tres congregati in nomine meo, ibi ero in medio eorum.

Hæc est prima causa, cur festi dies diuinitus instituti sint. Porro illas Ethnicas opiniones abijciamus, ocium diei, & pompas esse cultum Dei. Sed alios fines quæramus, scilicet, ut publice doceantur homines, & fiat publica confessio doctrinæ, & inuocatio. Abijciamus & hunc errorem simpliciter Ethnicum, de inuocatione mortuorum

S IOANNIS BAPTISTAE.

mortuorum. Non celebratur festum Baptista, ut ipse inuocetur, sed ut publicè discamus, quid sit Ecclesia, quomodo Deus subinde miserit in stauratores, quomodo regatur Ecclesia, & ut Deo pro his beneficijs gratias agamus, Item, ut discamus quæ fuerit sanctorum doctrina, Item, confirmemur ipsorum testimonijs & exemplis.

DE SECVNDO.

ET si offenditur humana mens, cum audit Ecclesiam Dei semper ualdè exiguum coetum esse, si conferatur ad reliquam multitudinē, & multa contra disputantur, sed tamen sciamus uerè rē sic se habere, & causam esse exiguitatis ipsam hominum maliciam, qui uerbum à Deo certis testimonijs traditum, uel negligunt, uel petulanter abijciunt. Et considera exemplū in ipso populo Iudæorum, in quo erat uera Ecclesia Dei, tamen maior multitudo fuit impiorum. Rex Herodes erat impius, & deleuerat præcipuum consilium populi, qui uocabantur Sāhedrin, doctores erant distracti in tres sectas. Erant Zadducæi arrogantissimo titulo, quasi dicas iusticiarij, qui prorsus reijciebant Prophetas, & ex professo defendebant Epicureas opiniones, negabant

E

bant

IN DIE

bant animas esse immortales, negabant & resurrectionem mortuorum. Quis autem non miretur in populo Dei defensos esse tales furores, & quidem prætextu doctrinæ Mosi? Alij autem erant Pharisei, id est, interpretes, qui tamen retinebant Prophetas, defendebant animæ immortalitatem & resurrectionem, sed addebant multas humanas traditiones, fascinati hac opinione, disciplinam externam esse iustitiam coram Deo, & mereri remissionem peccatorum. Tantum igitur legem docebant de externa disciplina, nec norant doctrinam de fide, de passione Messia, de remissione peccatorum, sed fingebant Messiam propagaturum esse legem Moisi in totum mundum, & occupaturum imperia. Sic sentiebat maxima eorum multitudo, sed consentaneum est inter hos fuisse aliquos saniores, qui quæsiuerunt doctrinam de Messia, commonefacti à ueris reliquijs Ecclesie, à Simone, Zacharia, Ioanne Baptista, & alijs. Tertia secta fuit Essæi, id est, operarij, qui conferebant res suas in commune, & studebant uincere cæteros ieiunijs & Eleemosinis. Sed hæc secta fuit exigua, & habuit errores similes Pharisæicis, de iusticia operum, & de regno mundano Messia.

Quantum

S. IOANNIS BAPTISTAE.

Quamquam autem magna multitudo erat prophana, & magna erat opinionum confusio, & Herodes grassabatur cædibus assiduis, & pontifices erant & dæoi, tamen Deus seruauit Ecclesie reliquias, Zachariã, Simeonẽ, Ioseph, Elisabeth, Annam, Mariam, & multos tales. Hi testimoniũ dabant ueræ doctrinæ, & reprehendebant publicos errores. Sed postea excitatus est Ioannes, qui clariore reprehensione damnauit errores, & mirabili opere Dei colligit nouam Ecclesiam. Ita Deus subinde repurgauit Ecclesiam, Cum in Israel Idola colerentur, excitati sunt Prophetæ. ut falsos cultos damnarent, & ueram doctrinam propagarent, Horum auditores erant Ecclesia, Reges impij, Et multitudo dedita Idolis non erat Ecclesia, & mira Dei bonitate continua successio fuit Prophetarum. Elias præfuit circiter uiginti annos, hunc mox secutus Eliseus, præfuit circiter annos septuaginta, Hunc uidere potuit Esaias adolescens, qui præfuit circiter octoginta annos. hunc senem uidit Ieremias, qui præfuit annos quadraginta. Secutus est statim Daniel, qui annos septuaginta præfuit, Deinde fuerunt, Zacharias, Malachias, Esdras, Nehemias, usq; ad Alexandri magni tempora, Postea ab

IN DIE

Antiocho Epiphane plurimi senes interfecti sunt, sed tamen reliquias aliquas Deus seruauit. Agnoscamus ergo bonitatem Dei, & gratias agamus, quòd subinde excitauit Doctores, & exhibuit testimonia doctrine. Sic post Apostolos subinde excitati sunt aliqui pij Doctores, qui publicos errores taxauerunt, ut Methodius refutauit Origenis errores, Malchion Samosatenum, Athanasius Arium, Augustinus Manichæos & Pelagium, & à multis errores pape taxati sunt, ut à Vuescelo & alijs. Sed longè fuit illustrior gloria populi Israel quàm huius ultime ætatis mundi.

Considerandus est autem hic totus cursus Ecclesiæ, ut discamus qualis sit Ecclesia, & quas partes amplecti debeamus. Fortassis nunc, quia fit maior dispersio per Turcas, accendit Deus lucem Euangelij, hanc ipsam ob causam, ut in hac dispersione pij certam doctrinam & consolationem habeant, & quocunq; dispergentur sua uoce propagare possint, etiamsi non habebunt ordinarios Episcopos aut Doctores, ut antea.

DE TERTIO.

Duplex

S. IOANNIS BAPTISTAE.

DVplex est uocatio. Alia ordinaria, ut cum Ecclesia cligit ministros, ita in lege erat ordinaria uocatio Sacerdotum, quia Deus certe tribui mandauerat hoc officium. Et quanquam multi hac ordinaria uocatione abutuntur, tamen uocationis autoritas non est universaliter reijcienda. Quia uero sepe Doctores in uocatione ordinaria non recte docent, ideo Deus addit extraordinariam uocationem, excitauit magnos uiros ad publicos errores emendandos, & ad colligendam Ecclesiam, ut Eliam, Eliseum, Sic Ioannem singulari modo uocauit, & ut Eliam debebant audire Pontifices, quamquam essent in loco ordinariae uocationis, ita Ioannem debebant audire Pontifices, quia Deus ei certa testimonia praeberat, Angelus patri apparuerat, & eius uocationem praedixerat. Qui non considerant quanta res sit talis uocatio, & qualis sit Ecclesiae gubernatio, hi non intelligunt talium uirorum officium, ut Eliae, Elisei, Ioannis, Pauli, Imò sapientes politici oderunt eos, tanquam homines morosos & sediciosos, Alij inepti putant fuisse homines simplices, qui ut Monachi propter superstitionem quaesierint latebras, Sed nequaquam de eis ita sentiendum est,

IN DIE

sciamus hos esse summos duces, per quos Deus fuit efficax, & restituit & auxit Ecclesiam, & per quos oppressit falsam doctrinam, & renouauit ueram, Deniq; quorum ministerium salutare fuit multis uocatis ad uitam æternam.

DE QVARTO.

INdocti somniant Ioannem tantum tradidisse aliqua præcepta de bonis moribus, sicut tradidit Phocylides aut Theognis. Sed ut sepe monemus, discernenda est doctrina Ecclesiæ, à Philosophia, & à Pharisæica doctrina. Philosophi docent particulam legis, de bonis moribus. Idem & Pharisæi docent, & addunt multas ceremonias, Sed Ecclesia concionatur de poenitentia & de remissione peccatorum, de iudicio Dei, de reconciliatiõe, & uita æterna. Cũ de poenitentia dicit, enarrat legem, & testatur lege Dei non tantum præcipi externam disciplinam, sed omnes accusari, dicit legem esse uocem Dei monstrantem et condemnantem peccatum in tota natura humana, Ideo omnibus dicit, Agite poenitentiam, & addit Prophetiam de fine, & interitu huius populi, quem talis uir prospiciens in ægenti dolore luxit. Videbat iam regnare peregrinos

S. IOANNIS BAPTISTAE.

regrinos, & sciebat breui secutura excidia omnium urbium, & deplorabat non solum neces tot millium uirorum, mulierum, puerorum, sed etiam æternum exitium. Hæc cogitatio quantum dolorem attulerit tali uiro, nemo uerbis explicare potest. Et quanquam hæc prædictio deridebatur ab impijs, tamen pios mouebat. Estque inculcata his uerbis, purgabit aream suam, colliget triticum, & paleas comburet igni inextinguibili.

Addit & doctrinam de remissione peccatorum, Non enim fingendum est, Ioannem prædicasse legem tantum, aut poenitentiam sine remissione peccatorum. Ethnica imaginatio est, cogitare doctrinam poenitentiae, sine Euangelio de remissione peccatorum. Quia poenitentia sine consolatione irascitur Deo, & fugit Deum. Ideo Lucas disertè inquit, prædicabat Baptismum poenitentiae ad remissionem peccatorum, et Ioannes clarissimè sonuit Euangelium, & quidem ipsum Christum monstrauit, & addidit has conciones proprias Euangelij. Hic est agnus Dei, qui tollit peccata mundi: Item, Qui credit in filium, habet uitam æternam, Item, ex plenitudine eius omnes accepimus, gratiam pro gratia, Item, lex per Moysen data est,

IN DIE

Gratia & ueritas per Iesum Christum facta est, Id est, reconciliatio nobis propter eum & per eum donatur, & ueritas, id est, uera & aeterna iusticia, & uita per eum restituitur. Lex continebat umbras significantes futura & aeterna bona. Item iusticia legis, id est, disciplina, est quaedam umbra euanescentes. Sed hic filius res aeternas inchoat in nobis, et postea perficiet. Etsi autem haec sententiae sunt breues, tamen summam Euangelij comprehendunt, ut mediocris lector intelligere potest, Nec dubium est has sententias copiose ab ipso enarratas esse.

Quoties igitur de Ioanne loquimur, adhibenda est haec diligentia, ut quaerantur conciones eius, quae proprie continent Euangelium, & fidei doctrinam. Nec putemus eum tantum quaedam morum praecipua tradidisse, de quibus postea dicetur. Fuit enim aliud eius praecipuum officium. Voluit enim Deus publicum esse testem, qui monstraret Christum, & simul renouaret doctrinam. Ad haec munera Ioannes praecipue uocatus est, ideo monstrauit praesentem Christum, dixit de poenitentia, de iudicio Dei, de remissione peccatorum, de fide in Christum, de uita aeterna. Simul etiam taxauit errores Phariseorum, de suis

S. IOANNIS BAPTISTAE.

de suis sacrificijs & traditionibus, Hi putabant se lege iustos esse, putabant se mereri remissionem peccatorum sua disciplina. Hæc refutat, imo, inquit, hic agnus tollit peccata mundi. Gratiam accipitis, id est, reconciliationem, non propter uestram iusticiam, sed pro gratia, id est, quia ipse dilectus est. Item, ex plenitudine eius accipitis, id est, ipse uos noua luce, iusticia & uita donabit. Refutat et errores de imperio mundi cum testatur hunc Christum fore agnum, id est, uictimam. Item cum prædicit gentis interitum.

Postquam hanc partem doctrinæ de fide diligenter consideraueris, quærenda etiam erit altera pars, uidelicet doctrina de bonis operibus. Hanc quoque tradit, inquit, Facite dignos fructus poenitentiae, & interrogatus non monstrat opera ceremoniarum, ut Pharisei, sed moralia opera, sicut semper Prophetae damnarunt superstitionem communem hominum qua ceremonie anteferuntur moralibus operibus, ut Esai. I, 58, & Psalm. 50, & alias sepe monemur. Idem locus etiam utilem doctrinam continet, de approbatione uitæ politicæ & militiæ, & quidem leges tradit memorabiles, quæ frenant cupiditates gubernatorum, & discernunt facultates inferio-

IN DIE

rum, à rebus superiorum: Non putate, inquit, licere nobis ex ciuium bonis rapere quantū libet, sed estote contenti stipendijs uestris, Item, non plus exigite quā constitutum est & c. Idem locus testatur receptas esse gentes, Ita inchoat Ioannes hanc Ecclesiam colligendam ex gentibus & Iudæis, habuit igitur maius officium cæteris Prophetis. Fuit monstrator præsentis Christi, habuit mandatum inchoandæ nouæ Ecclesiæ, baptizandi & recipiendi gentes.

DE QVINTO.

Ideo reuelationes aliquæ summorum Doctorum scriptæ sunt, ut erudiant & confirment reliquam Ecclesiam. Quare in historijs patrum, Prophetarum & Apostolorum, confirmationes illæ diligenter quærantur. Est autem Ioanni clarissimum testimonium exhibitum de tribus personis diuinitatis in baptismo Christi, Patris uox auditur, & nominatim discernuntur ea uoce Pater & filius meus dilectus, quo delector. Filius stans, in flumine cernitur oculis. Conspicitur & species columbæ, in qua erat Spiritus sanctus, Nam & Pater dixerat Ioanni in hac specie esse Spiritum sanctum.

Ergo

S. IOANNIS BAPTISTAE.

Ergo & intellexit Ioannes articulum de Trinitate, & Ecclesiae tradidit. Nam hanc reuelationem ideo patefecit alijs, ut eos de natura Dei, de æterno Patre, Filio, & Spiritu sancto doceret, & discrimina officiorum ostenderet. Docet & de duabus naturis in Christo, cum ait, filium ante se fuisse, & nunc missum esse ut fiat uictima. De Spiritu sancto scit eum agitatorẽ esse, qui datur propter filium, & nouos motus Deo placentes in credentibus, nouam lucem & uitam, accendit. Ideo dicit, Baptizabit uos Spiritu sancto: Iam si ordine recenseas totum Symbolum, uides Ioannem de omnibus articulis concionatum esse. Ita discamus totum Ioannem intueri, id est, uniuersum doctrinae corpus complecti. Praecipue uerò in nostra inuocatione mens cogitet reuelationem Ioanni factam, ut discernamus inuocationem nostram à Iudaica & Turcica, inuocemus Deum æternum qui se patefecit per filium, & de eo dixit, Hic est filius dilectus, & petamus nos exaudiri & recipi propter filium, & regi Spiritu sancto.

DE SEXTO.

Quod

Quod inquit, Ego Baptizo uos aqua, sed qui post me ueniet baptizabit uos Spiritu sancto & igni, necessarium discrimen est. Sed ualdè prodest sciri, non externum baptismum discerni, sed personas. Longè differt Christi persona à ministris. Id sepe inculcat Ioannes, ut discamus Christum nō tantum esse Doctorem, ut imaginantur omnes ignari Euangelij, sed sciamus saluatorem esse. Cum audis prædicantem Ioannem aut Paulum, fides intueatur Christum, non istos Doctores, & ut sciat propter Christum dari remissionem peccatorum, & à Christo petat Spiritum sanctum & uitam æternam, non à Ioanne uel Paulo. Ideo Ioannes significantissimè dixit, Ego sum uox, quasi dicat, sum tantum minister sonans Euangelium, per quod alius est efficax, scilicet Christus. Ita dicit se baptizare aqua, id est, adhibere externum ministerium, sed alium esse efficacem, scilicet, Christum, qui baptizat Spiritu sancto, hoc est, dat Spiritum sanctum, & uitam æternam credentibus & inuocantibus. Econtra uero baptizabit igni omnes impios, id est, æterna ira & cruciatibus obruct eos, sicut postea inquit, Paleas comburet igni in extinguibili. Veros et horredos terrores uocat

S. IOANNIS BAPTISTAE.

uocat ignem, ut sepe scriptura loquitur. Hos de-
gustant pij in poenitentia, sed liberantur. Impij
uero opprimuntur aeterno pauore & dolore.

DE SEPTIMO.

Postquam de ministerio & doctrina Bap-
tistae dictum est, deinde de eius priuatis uir-
tutibus dicatur. Sed quoties exempla proponun-
tur, sciamus discrimina esse uocationum, et gra-
dus uirtutum, imitetur unusquisq; ea, quae suae
uocationi competunt, & imitetur pro sua me-
diocritate. Nec existimet se illorum excellentium
uirorum gradus assequi, Sed ipsam mediocrita-
tem magnum decus esse, in his quae competunt
nostrae uocationi. Sicut Paulus inquit: Hoc re-
quitur ut fideles simus. Quod uero Ioannes
uiuere in deserto, hoc illius uocationi conueniebat,
tuae non conuenit. Quia cum esset natus in tribu
Sacerdotali, debebat sacrificare in templo. Cum
igitur Deus inchoaret per eum aliud ministeri-
um, uoluit eum discedere à templo. Ideo uersa-
tur in deserto, ac intelligebant Sacerdotes re-
nouam agi, & contrariam legi. Hec a se facto-
rum in exemplis considerentur, & sciamus non
omnia conuenire omnibus. Quia autem erat
in deserto

IN DIE

in deserto, res ita ferebat ut uictus esset sordidior, Etsi de locustis ego arbitror, ut contra legem fecit Ioannes, quòd discessit à templo, ita contra legem de cibo fecisse, ut ostenderet finem esse politiae Iudaicae, & Euangelium ad gentes quoq; pertinere, & tolli discrimina ciborum. Locustae enim usitatè cancos significant, quibus non licebat uesci populo legis. Consentaneum est autem Ioannem usum esse rebus obuijs ad Iordanem, ubi piscatores ei cancos dabant, quos alioqui non uendebant. Moueor & significatione locustae. Naturale dissidium est locustae cum serpentibus, & dicitur in pugna arte prehendere collum serpentis, Sic Ioanni dissidium fuit cum Phariseis, & horum colla, id est, doctrinam strangulauit. Si quis autem mauult locustam intelligi insectum, non repugno.

Maximè uerò mors talis uiri consideranda est, nec tantū inde sumantur haec nota praecepta, quòd oporteat uera docere, & potius oppetere mortem, quam abicere confessionem uerae sententiae, iuxta illud: Qui non confitebitur me coram hominibus, non confitebor eum coram Patre meo coelesti, Sed multo magis hoc considerandum

S. IOANNIS BAPTISTAE.

randum est, quare non semper Deus defendat suos aduersus Tyrannos. Hæc species ualde offendit humana iudicia, sed hinc discamus propriam Ecclesiam sapientiam esse, intelligere quod sit subiecta cruci, & cur sit subiecta. Sed de his dubiis in ministerio uerbi est singulare quiddam. Præcipua causa est, quod per hos ostendere uult testimonium de futuro iudicio. Constat ex prioribus testimonijs, DEO uerè placere Isaiam, Ieremiam, Ioannem, Paulum, & similes. Nec adprobauit eos tantum ut sint miseri, ac redigantur in nihilum, Nec ideo reijcit impios, ut semper sint florentes. Imò erit aliquando discrimen, Ergo cum suos interficere sinit, testatur restare aliud iudicium, in quo patefaciet iram suam aduersus impios, & ornabit gloria suos, sicut dictum fuit ad Cain, Si benè feceris, recipies, Sin autem malè feceris, peccatum tuum quiescet donec reuelabitur. Testatur enim Deus uerè se recipere iustos, & irasci peccato, sed differre iudicium, & hæc mora confirmat securitatem in impijs, Ideo dicit, Quiescet peccatum, sed tamen postea patefiet ira aduersus peccatum. Huius uenturi iudicij illustra testimonia sunt neces eorum, quos Deus sibi placere certis testimonijs

IN DIE

testimonijs ostendit. Habes præcipuam causam.

Postea sunt & aliæ causæ. Deus uult eos ostendere, quòd seriò & ex animo sentiant uerã esse doctrinam. Nam si professio doctrinæ nihil adferret periculi, nõ posset sciri an seriò sic sentiant. Nunc cum uitæ anteferunt, ostendunt se seriò sic sentire, ostendunt & hoc, professionem magis necessariam esse, quàm uitam.

Tertia causa est, uult etiam conspici, quòd Deo non seruiant seruiliter, non captantes huius uitæ tranquillitatem, sed quòd uero amore noticiam Dei anteferant omnibus rebus. Quarta causa est, ut fiant similes imagines filij Dei.

Quinta causa est, quòd uniuersaliter sanctorum mors testatur, reliquum esse peccatum in natura hominis, propter quod omnes omnibus calamitatibus subiecti sumus, quas tamen Deus infirmis mitigat, sicut in Psalmo dicitur: si iniquitates obseruaueris domine, quis sustinebit? Id est, si effunderes iram tuam aduersus molem peccatorum nostrorum, & omnia pro merito punire uelles, omnes subito interirent, & ruerent in æternas pœnas: sed parcis propter mediatorem filium. ~~Omnino insignis schola est consideratio~~
necis

S. IOANNIS BAPTISTAE.

*nccis sanctorum, & de summis rebus nos admo-
net, de futuro iudicio, de peccato communi na-
turae humanae, de mirabili consilio Dei, quo Ec-
clesiam uult esse subiectam cruci, Quid est dissi-
milius, quam Nero & Paulus? & tamen Paulus
toties antea seruatus laceratur ab illa foedissi-
ma bestia, Quid dissimilius Herode et Baptista?
quem natum singulari Dei opere, & uocatum
ad summum ministerium, & ornatum singulari
luce Euangelij, interficit Tyrannus tam cito, Io-
annes enim non toto biennio concionatus est in
deserto. Quia circiter secundum Pascha, post
inchoatam praedicationem interfectus est, ut in-
dicat series historiae Euangelicae.*

DIE VISITATIONIS MA- riae Euangelium, Lucae. i.

IN diebus illis exurgens Maria, abiit
in montana, cum festinatione, in ci-
uitatem Iuda, & intrauit in domum
Zachariae, & salutauit Elisabeth. Et fa-
ctum est, ut audiuit salutationem Mariae
Elisabeth, salijt infans in utero eius, Et
repleta est Spiritu sancto Elisabeth, &
G exclama-